

Тоџо эдэр ыччат үксэ куоракка хааларый?

(Өйтөн суруйуу)

Тоџо эдэр дьон үөрэхтэрин бүтэрэн баран куоракка олоро уонна үлэлии хааларый? Мин санаабар, манна элбэх биричиинэ баар. Мин 9 кылаас үөрэнээччитэ Диодоров Данил диэммин, Алдан Кутанатыгар олоробун. Бу ыйытыгыга бэйэм санаабын суруйан көрүөм. Мин төрөөбүт дойдум Кутана дьоно ынах, сылгы, таба иитиитинэн дьарыктаналлар. Кыһын саарбалыыллар, бултуулар. Алдан өрүспүт балыгынан баай. Тыабытыгар мас арааһа үүнэр: бэс, тиит, кедр, пихта, хатын, тэтин. Отон да элбэх: моонньоџон, хаптаҕас, сугун, уохта, дьэдьэн, тумуктэ уонна да атыттар. Дьэ кырдык да айылҕабыт наһаа үчүгэй. Ол эрэри маннык кэрэ айылҕа да эдэрдэри тыа сиригэр олох тохтоппот. Тоџо эрэ бары куоракка талаһаллар.

2016 сыл түмүгүнэн нэһилиэнньэ ахсаана 631 киһи. 18-тан 30-гар диэри саастаах киһи ахсаана 170. Олортон Кутанаҕа 44-дэ эрэ олорор. Уоннааҕы 126 киһи куоракка олорор. Бу сыһыраҕа, биллэн турар, устудьуоннар уонна аармияҕа сылдыааччылар киирэллэр. Ол эрэн балартан хас эдэр ыччат дойдутугар төннүөй? Мин санаабар аҕыйах. Тоџо?

Биллэн турар тутаах төрүөтүнэн буолар үлэ суоҕа. Кутанаҕа 10 тэрилтэҕэ 137 үлэ миэстэтэ баар. Оттон үлэлиир кыахтаах нэһилиэнньэ ахсаана 356 (18-55саатаахтар). Ол иһин эдэр ыччат үлэ көрдүү атын сиргэ барар. Иккис төрүөтүнэн буолар, мин санаабар, биһиги кыра дэрибинэбитигэр үксэ дьон бары аймахтыы буолаллара. Ол иһин эдэр дьон атын сиргэ дьоллорун көрдүү, ыал буола бараллар. Аны эдэр ыал оҕолоннохторуна спортивнай уонна музыкальнай оскуола наада буолар, үчүгэй медицина тэрилтэлэрэ уонна специалисталара. Ол биһиэхэ хантан кэлиэй? Баҕар эдэр ыччат кулууптан ураты куорат курдук сынньанар сирэ суоҕуттан санаата тууйуллара буолуо. Онно эбии суолбут -ииспит суоҕа хааччахтыыр. Чугас эркин биир да биһиги курдук дэрибинэ суох. Ол иһин ким да барбат да, кэлбэт да. Телефон сибээһиттэн Билайн эрэ баар, интернет олох мөлтөх. Толору хааччылыылаах дьиэлэр манна суохтар, оһох оттобут, уубутун водовоз массыына таһар. Ол иһин эдэр ыччат куораты уонна дэрибинэни тэннээн көрөн баран куораты ордоро чохчы дии саныыбын.

Суруйда: Диодоров Данил, 9 кл.

Салайааччы: Диодорова Альбина Даниловна

Кутана, Алдан, 2018с.